

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

31 » серпня 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Аналіз та прогнозування зовнішньої політики

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к. політ. наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Ірина ЗАСТАВА.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»

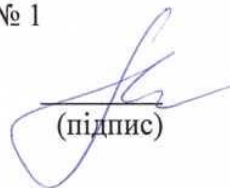
(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів знання про зовнішню політику держави як основну складову міжнародних відносин і виробити вміння аналізувати та прогнозувати можливі тенденції розвитку зовнішньої політики держави, виходячи з поточної ситуації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у:

формуванні загальних компетентностей:

- ЗК1. Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.
- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК3. Здатність планувати та управляти часом;
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті та спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово;
- ЗК7. Вміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

формуванні спеціальних (фахових) компетентностей

- СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;
- СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності;
- СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;
- СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;
- СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;
- СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень;
- СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки;
- СК8. Здатність організувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи;
- СК11. Здатність аналізувати природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до її формування та здійснення, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
105 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

Матриця відповідності освітнього компонента ОК6. «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформаційна безпека»

ОК6. Аналіз та прогнозування зовнішньої політики

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, метод усного викладу знань, аналітичний метод, індуктивний метод, дедуктивний метод, а також методи дистанційного навчання та оцінювання на платформах Moodle, Zoom або Google Meet.	усне опитування, підготовка доповідей на практичних заняттях; оцінювання: виступів з доповідями, письмової екзаменаційної роботи
РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	-/-	-/-

PH8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	-/-	-/-
PH9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	-/-	-/-
PH10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	-/-	-/-
PH12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
PH13. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.	-/-	-/-
PH15. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
PH18. Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних сферах міжнародного співробітництва.	-/-	-/-
PH19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-
PH20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
PH21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	-/-	-/-
PH22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	-/-	-/-

PH23. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.	-/-	-/-
---	-----	-----

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Аналіз зовнішньої політики

Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці

Місце зовнішньополітичної діяльності в забезпеченні функціонування держави. Завдання зовнішньої політики. Поняття «зовнішньої політики». Зовнішньополітична діяльність як система. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики. Причинно-наслідкові зв'язки в зовнішньополітичній діяльності.

Поняття «аналіз» в зовнішньополітичній діяльності. Джерела аналізу. Завдання аналізу.

Поняття планування в зовнішньополітичній діяльності. Завдання планування. Види планування. Планування і поточна політика. Аналіз і планування. Стратегічний аналіз і стратегічне планування.

Прогнозування в зовнішньополітичній діяльності. Завдання прогнозування. Види прогнозування. Чотири основних сценаріїв майбутнього. Структура однополюсного світу. Біполярний світ. Прогнози Дж. Модельського, Дж. Аррігі, І. Уоллерстайна, Дж. Голдстайна, С. Хантінгтона, К. Уолтса, Х. Макрея.

Тема 2. Етапи формування аналізу зовнішньої політики

Етапи становлення аналізу зовнішньої політики та їх сутність. Початковий етап становлення аналізу зовнішньої політики (друга половина 50-х рр.). Виокремлення напрямків аналізу зовнішньої політики. Порівняльні дослідження зовнішньої політики, структурно-функціональний аналіз зовнішньої політики; дослідження зовнішньої політики з позицій загальної та соціальної психології.

Аналіз зовнішньої політики. Теорія прийняття зовнішньополітичних рішень, бюрократична теорія, комп'ютерне моделювання зовнішньополітичного процесу та процесів прийняття зовнішньополітичних рішень, теорія експертних оцінок.

Виклики глобалізації для аналізу зовнішньої політики. Співвідношення традиційної та нової парадигм у аналізі зовнішньої політики.

Тема 3. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин

Поняття суб'єкта міжнародних відносин. Міжнародно-правовий статус суб'єкта міжнародних відносин. Інтереси суб'єктів міжнародних відносин. Структура інтересів суб'єкта. Стратегічні й поточні цілі. Інтереси явні і приховані. Методика виявлення інтересів і цілей.

Поведінка держави на міжнародній арені. Методи аналізу. Критерії оцінки. Способи врахування поведінки держави.

Суб'єкти міжнародних відносин в структурах міжнародних організацій. Форми участі. Правовий статус. Аналіз цілей. Виявлення особливостей участі й поведінки.

Аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах. Місце суб'єктивного фактора. Методи використання суб'єктивного фактора в міжнародних відносинах.

Тема 4. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування

Критерії орієнтування у інформаційному масиві. Особливості відбору інформації при зовнішньополітичному аналізі. Ступінь надійності, рівень суб'єктивності та об'єктивності, часткова та комплексна інформація, рівень доступності. Проблема профільної та фонові інформації у зовнішньополітичному аналізі. Характер, типологія джерел інформації прикладного політичного аналізу

Збір інформації. Первинна і вторинна інформація. Визначення комплексу профільної і фонові інформації у зовнішній політиці, зв'язок комплексу з первинної та вторинної (похідною) інформацією. Джерела інформації в сфері зовнішньої політики. Документальні джерела. ЗМІ як джерело інформації. Спостереження. Види спостереження.

Інформаційна база для аналізу зовнішньополітичної діяльності. Канали надходження інформації. Офіційні канали інформації.

Тема 5. Методи аналізу документів

Поняття та види документів. Кодування відповідей на відкриті запитання, аналіз однотипних фрагментів тексту. Традиційний аналіз документу.

Контент-аналіз. Завдання та види контент-аналізу. Процедура контент-аналізу. Спеціальні методика контент-аналізу. Якісний варіант контент-аналізу.

Когнітивне картування. Поняття, завдання та процедура. Побудова картосхеми понять.

Методика Б. Корані. Інтерпретація результатів когнітивного картування.

Івент-аналіз. Інтент-аналіз. Дискурс-аналіз.

Тема 6. Експертні методи

Основні види групових експертних оцінок. Методи на основі простого обміну думками з приводу конкретної політичної проблеми.

Метод комісій. Нарада як спосіб здійснення групових експертних оцінок. Семінар як низько ефективний спосіб організації роботи експертів.

Брейнстормінг. Основні принципи та етапи брейнстормінгу. Склад експертної групи в мозковому штурмі. Феномен групового мислення. Роль модератора в брейнстормінгу.

Метод синектики. Дельфійський метод.

Тема 7. Ситуація як об'єкт аналізу

Використання статистичних та математичних методів для аналізу подієвої інформації. Ситуаційний аналіз. Методика проведення ситуаційного аналізу. Інтереси та довгострокові цілі. Ресурси політичної участі. Виявлення структури політичної ситуації. Аналіз факторів зовнішнього середовища ситуації. SWOT-аналіз.

Тема 8. Стратегічний аналіз: функціональні та концептуальні особливості

Аналіз місця і ролі держави в багатополлярній геополітичній моделі сучасного світу. Визначення стратегічних цілей зовнішньої політики держави. Її ієрархія. Аналіз геополітичних кодів держави. Формування геополітики держави протягом її історії, панівні геополітичні концепції, засоби їх реалізації. Політичні, економічні, соціальні, релігійні та їх чинники, які визначають геополітичні коди держави.

Визначення союзників і конкурентів на даному етапі розвитку держави. Визначення сфер і регіонів співробітництва та сфер і регіонів конкуренції з окремими державами світу. Стратегічне партнерство і його перспективи. Критерії стратегічного партнерства.

Вибір ефективних засобів в реалізації стратегічних інтересів держави на міжнародній арені (воєнні, політичні, економічні, ідеологічні, культурні та ін.).

Оцінка стратегічних ризиків держави на міжнародній арені та можливих негативних наслідків. Розгляд альтернативних варіантів визначення стратегічних цілей. Визначення сфер співробітництва. Вивчення засобів реалізації стратегічних цілей держави на міжнародній арені.

Розділ 2. Прогнозування зовнішньої політики

Тема 9. Прогнозування у міжнародних відносинах

Фактори, які обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних відносинах. Визначення об'єкта прогнозування. Повнота, достовірність і точність даних про об'єкт прогнозування. Формування гіпотези при прогнозуванні. Визначення можливих факторів зміни гіпотези.

Прогнозування на основі причинних зв'язків. Прогнозування за аналогією. Застосування теорії ймовірності при прогнозуванні. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин. Використання розвитку подій у певному напрямку при прогнозуванні. Врахування циклічності в розвитку подій.

Статистичний матеріал у прогнозуванні зовнішньої політики.

Врахування особового фактору в прогнозуванні зовнішньої політики. Врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні зовнішньої політики.

Тема 10. Здійснення прогнозного проекту

Визначення об'єкту прогнозування. Збір інформації про минулий розвиток об'єкта прогнозування. Визначення об'єкта прогнозування в системі міжнародних відносин. Можливі фактори впливу на об'єкт. Аналіз суспільних сил, які чинять вплив на формування зовнішньої політики. Сприятливі фактори в розвитку прогнозу. Несприятливі фактори. Коригування прогнозу.

Тема 11. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування

Класифікація методів прогнозування за І.В. Бестужевим-Ладою: експертні (інтуїтивні) та фактографічні (формалізовані) методи. Інтуїтивні методи (індивідуальні і колективні): метод інтерв'ю; метод деструктивної віднесеної оцінки; аналітичний метод тощо. Фактографічні методи: статистичний; прогнозна екстраполяція та інтерполяція; метод історичних аналогій тощо.

Класифікація методів прогнозування (В.Я. Матвієнко): екстраполяційне та цільове прогнозування. Методи якісного екстраполяційного прогнозування (прогностичної побудови): метод ізольованої побудовчої екстраполяції; провідної еволюційної форми; багатокомпонентної побудови. Метод кількісного екстраполяційного прогнозування (динамічні екстраполяційні методи): ізольована екстраполяція; метод часового лага (метод кривої випередження); метод екстрапольованої кривої випередження; метод опорного показника; метод багатокомпонентної екстраполяції.

Методи цільового прогнозування: метод ізольованої генерації ідей; метод системної генерації ідей. «Дерево цілей». Методи планування у руслі цільового прогнозування.

Поняття та зміст верифікації прогнозів. Види верифікації прогнозів: пряма, непряма, інверсійна, консеквентна верифікація, верифікація повторним досвідом, верифікація опонентом, верифікація врахуванням помилок, верифікація компетентним експертом. Прогнозування впливів. Оцінка впливів.

Тема 12. Комп'ютерне моделювання міжнародних відносин

Основні напрямки використання комп'ютерних моделей в аналізі міжнародних відносин. Види моделей та баз даних з аналізу міжнародних конфліктів, балансу сил та прогнозування світового розвитку. Приклади використання кількісних моделей для підготовки та реалізації міжнародно-правових угод. Характеристика основних аналітичних прийомів, що використовуються при обробці інформації у комп'ютерному моделюванні.

Тема 13. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи

Державні органи зовнішньої політики Франції, Німеччини, Великобританії. Законодавча основа організації зовнішньої політики цих країн. Основні державні аналітичні центри в сфері зовнішньої політики. Університетські наукові центри. Приватні дослідницькі корпорації. Вплив дослідницьких наукових центрів на прийняття зовнішньополітичних рішень.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Розділ 1. Аналіз зовнішньої політики												
Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці	11	2	1			8						
Тема 2. Етапи формування аналізу зовнішньої політики	11	2	1			8						
Тема 3. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин	11	2	1			8						
Тема 4. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування	11	2	1			8						
Тема 5. Методи аналізу документів	11	2	1			8						
Тема 6. Експертні методи	11	2	1			8						
Тема 7. Ситуація як об'єкт аналізу	11	2	1			8						

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 8. Стратегічний аналіз: функціональні та концептуальні особливості	14	4	2			8						
Разом за розділом 1	91	18	9			64						
Розділ 2. Прогнозування зовнішньої політики												
Тема 9. Прогнозування у міжнародних відносинах	11	2	1			8						
Тема 10. Здійснення прогнозного проекту	11	2	1			8						
Тема 11. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування	15	4	2			9						
Тема 12. Комп'ютерне моделювання міжнародних відносин	11	2	1			8						
Тема 13. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи	11	2	1			8						
Разом за розділом 2	59	12	6			41						
Усього годин	150	30	15			105						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці	1
2.	Тема 2. Етапи формування аналізу зовнішньої політики	1
3.	Тема 3. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин	1
4.	Тема 4. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування	1
5.	Тема 5. Методи аналізу документів	1
6.	Тема 6. Експертні методи	1
7.	Тема 7. Ситуація як об'єкт аналізу	1
8.	Тема 8. Стратегічний аналіз: функціональні та концептуальні	2

	особливості	
9.	Тема 9. Прогнозування у міжнародних відносинах	1
10.	Тема 10. Здійснення прогностичного проекту	1
11.	Тема 11. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування	2
12.	Тема 12. Комп'ютерне моделювання міжнародних відносин	1
13.	Тема 13. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи	1
	Разом	15

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
2.	Тема 2. Етапи формування аналізу зовнішньої політики <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
3.	Тема 3. Аналіз зовнішньополітичної діяльності суб'єктів міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
4.	Тема 4. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
5.	Тема 5. Методи аналізу документів <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
6.	Тема 6. Експертні методи <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
7.	Тема 7. Ситуація як об'єкт аналізу <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
8.	Тема 8. Стратегічний аналіз: функціональні та концептуальні особливості <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
9.	Тема 9. Прогнозування у міжнародних відносинах <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
10.	Тема 10. Здійснення прогностичного проекту <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
11.	Тема 11. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9

12.	Тема 12. Комп'ютерне моделювання міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
13.	Тема 13. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	8
	Разом	105

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль є складовою організації освітнього процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час засвоєння розділів дисципліни. Розділ – це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремих розділ включає завдання для практичних занять та самостійної роботи. Поточна підсумкова оцінка – це сума балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт, передбачених розділами дисципліни.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) на практичних заняттях проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань, тестів.

Сума балів за виконанні завдання на практичному занятті наведена в табл. 8.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури та нормативно-правових документів за темою, підготовка доповідей.

Сума балів за виконанні завдання самостійної роботи здобувачів наведена в табл. 8.

Сума балів, які здобувач може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за **поточним контролем**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних

	занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення поточної оцінки, і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового екзамену (за чотирирівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється після вивчення дисципліни.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики».

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання № 1 – 10 балів .

Теоретичне питання № 2 – 10 балів .

Творче питання – 20 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при **підсумковому** контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

За бажанням (та за згодою викладача) здобувач має можливість обрати тестову форму екзаменаційного завдання (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» <https://dist.karazin.ua/moodle/login/index.php>

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточним та підсумковим контролем.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання екзамену кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

8.Схема нарахування балів

Поточний контроль (загальний бал за темами), з якого:													Разо м	Екз а мен	Сум а
Розділ 1								Розділ 2							
T. 1	T. 2	T. 3	T. 4	T. 5	T. 6	T. 7	T. 8	T. 9	T.1 0	T.1 1	T.1 2	T.1 3	60	40	100
4	4	4	4	4	4	4	8	4	4	8	4	4			
на практичних заняттях (бали)															
T. 1	T. 2	T. 3	T. 4	T. 5	T. 6	T. 7	T. 8	T. 9	T.1 0	T.1 1	T.1 2	T.1 3			
2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	4	2	2			
самостійна робота здобувачів (бали)															
T. 1	T. 2	T. 3	T. 4	T. 5	T. 6	T. 7	T. 8	T. 9	T.1 0	T.1 1	T.1 2	T.1 3			
2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	4	2	2			

Набрана кількість рейтингових балів здобувачем служить основою для оцінки.

За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 2-х бальною шкалою

Високий рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 1 бал	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем соціологічного вивчення міжнародних відносин, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	Для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна:

1. Артёмов І.В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми, перспективи: зб. наук. статей. Книга 2. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2014. – 452 с.
2. Боришполец К.П. Методы политических исследований / К.П. Боришполец. – М.: Аспект Пресс, 2005. – 221 с.
3. Ващенко К. Методологічні засади дослідження політичного аналізу і прогнозу / К. Ващенко // Нова парадигма. – Вип. 61. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 73–85.
4. Ващенко К. О. Алгоритми та етапи аналітичного процесу в політичному аналізі / К. О. Ващенко // Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. – Вип 16. – К. : УАН ТОВ «НВП ВІП», 2008. – С. 152–159.
5. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні / Ващенко К. О.: [монографія] – К. : Логос, 2008. – 288 с.
6. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики / К. О. Ващенко // Політологічний вісник: зб. наук. праць. – Вип 37. – К. : «ІНТАС», 2008. – С. 70–79.
7. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні: автореферат дис... доктора політ. наук: 23.00.01. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2009. – 34 с.
8. Власов В.Г. Зміст та механізми зовнішньої політики сучасної держави / В. Власов // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2015. – №8 – С. 1- 14.
9. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. / Р. В. Вовк. – К. : Знання, 2012. – 246 с.
10. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : Навч. посібник. — К.: МАУП, 2005. — 152 с.
11. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. – К.: Генеза, 2006. – 400 с.
12. Деменко О. Ф.Пріоритети зовнішньої політики України на сучасному етапі / О. Ф. Деменко // Вісник Національного університету оборони України. - 2014. - Вип. 4. - С. 362-367.
13. Євмешкіна О. Л. Поняття прогнозування та взаємозв'язок прогнозування й державного стратегічного планування / О. Л. Євмішкіна // Держава та регіони. – 2016. – №3 (55). – С. 28-32.
14. Євмешкіна О. Л. Реалізація функції прогнозування на різних рівнях державного управління / О. Л. Євмішкіна // Державне управління та місцеве самоврядування . – 2017. – №1 (32). – С. 28-32.

15. Каменецький М. С. . Прогнозування зовнішньополітичне // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.: Знання України, 2004 — Т.2 — 812с.
16. Коваленко А.О. Політичний аналіз і прогнозування. — К.: Науковий світ, 2002. — 201 с.
17. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування/ Ю.В. Лисенко // Нова парадигма. — 2015. — Випуск 126. — С. 150-159
18. Макаренко Є. А. Проблеми, здобутки і перспективи спільної зовнішньої політики ЄС: погляд на сучасність і майбутнє / Є. А. Макаренко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2012. - Вип. 108(1). - С. 14-22.
19. Макаренко Є.А. Інформаційна демократія у стратегіях зовнішньої і внутрішньої політики республіки Польща // Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки. — 2017. — № 13. — С. 34-41.
20. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — К.: Кондор, 2012. — 224 с.
21. Піпченко Н.О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: монографія / Н.О. Піпченко. - Київ : Центр вільної преси, 2014. - 333 с.
22. Резнікова Н.В. Міжнародне економічне співробітництво в сфері економічної політики: проблема збереження суверенітету та аналіз потенційних вигод / Н. В. Резнікова // Актуальні проблеми міжнародних відносин: у 2 ч. — К. : КНУ імені Тараса Шевченка. Інститут міжнар. відносин, 2013. — Вип. 113, ч. II. — С. 149–159.
23. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір / А. Романюк. — Львів: Тріада Плюс, 2004. — 392 с.
24. Седляр Ю.О. Еволюція аналізу зовнішньої політики як наукового напрямку / Ю.О. Седляр // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — 2016. — Випуск 93 (Частина II). — С. 43-50.
25. Симонов К.В. Политический анализ: Учебное пособие. — М.: Логос, 2002. — 152 с.
26. Сізіх Н.В. Теорія прийняття рішень в міжнародних відносинах: Навчальний посібник до лекційного курсу. — К.: Кобза, 2003. — 208 с.
27. Степко О. М. Методи аналізу при проведенні комунікаційних кампаній // Олександр Степко // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. — Т.1 (№1). — 2010.
28. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія — К. : Вадекс, 2018. — 542 с.
29. Стратегічні комунікації. Підручник. — К. : Вадекс, 2019. — 446 с.
30. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. — К. : НАДУ, 2013. — 36 с.
31. Телешун С. О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: Курс лекцій / С.О. Телешун, А.С. Баронін. — К.: Вид. Паливода А.В., 2001. — 112 с.
32. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США) / В.І. Терещук // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». — №11. — 2016.
33. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні: Моногр. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. — 750 с.
34. Шпиґа П.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: Конспект лекцій. — К.: КиМУ, 2004.— 108 с.
35. Янг. Е., Куїнн Л. Як починати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній Європі / Пер. з англ. — К.: К.І.С., 2003. — 120 с.

36. Dunn W. Public Policy Analysis: An Introduction. 3rd edition / W.Dunn.- Pearson Education Inc., 2004. – 510p.
37. Daniell K., Morton A. Policy analysis and policy analytics // K. Daniell, A. Morton. Annals of Operations Research. – volume 236. – 2016. – p.1–13.
38. Manski C. Communicating uncertainty in policy analysis / C. Manski C. // PNAS. – April 16. – 2019. – p. 116-122.
39. Weimer D., Vining A. Policy Analysis: Concepts and Practice // D. Weimer, A. Vining. – New York, 2017. – p. 470.

Додаткова:

1. Антонова О.В. Роль виробників державно-управлінських рішень у процесі формування державної політики / О.В. Антонова // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць. – Д.: ДРІДУ УАДУ, 2001. – Вип. 3. – С. 86-95.
2. Балувев Д.Г. Введение в политический анализ. – Ниж. Новгород, 2000. – 189 с.
3. Браун М.П. Посібник з аналізу державної політики / Пер. з англ. – К.: Основи, 2000. – 243 с.
4. Брус Т.М. Аналіз державної політики як знаряддя громадянського суспільства // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць. – Д.: ДФ УАДУ, 2001. – Вип. 2. – С. 92-99.
5. Валевський О.Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження. – К.: НІСД, 2001. – 242 с.
6. Валевський О.Л. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2003. – 227 с
7. Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / Пер. з англ. – Л.: Кальварія, 2004. – 264 с.
8. Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / Пер. з англ. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 396 с.
9. Дегтярев А.А. Политический анализ как прикладная дисциплина: Предметное поле и направления разработки // Полис. – 2004. – № 1. – С. 85-97.
10. Дегтярев А.А. Принятие политических решений. – М.: КДУ, 2004. – 236 с.
11. Ожиганов Э.Н. Стратегический анализ политики: Теоретические основания и методы: Учеб. Пособие. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 272 с.
12. Пал Л. Аналіз державної політики / Пер. з англ. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
13. Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование: Учебник для вузов – М.: Алгоритм, 2000. – 352 с.
14. Петренко І.І. Політичні ризики: зміст та особливості прогнозування // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2010. – Вип. 19. – С. 211-222.
15. Пик С.М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Програма навчальної дисципліни для здобувачів за напрямом підготовки «Міжнародні відносини», спеціальністю «Міжнародні відносини». – Львів: ЛНУ, 2010. – 16 с.
16. Политический процесс: основные аспекты и способы анализа: Сборник учебных материалов / Под ред. Мелешкиной Е.Ю. – М.:ИНФРА, 2001. – 304 с.
17. Романов В.Є. Аналіз державної політики: проблеми походження, теорії та перспектив розвитку // Вісник УАДУ. – 2001. – № 1. – С. 250-256.
18. Современные международные отношения и мировая политика: Учебник / А.В. Торкунов., И.Г. Тюлин., А.Ю. Мельвиль и др. – М.: Просвещение: МГИМО, 2004. – 991 с.
19. Тертичка В. Інформаційно-аналітичне забезпечення державної політики // Вісник УАДУ. – 2000. – № 1. – С. 314-325.
20. Тертичка В. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі

державної політики // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України. – 2002. – № 1. – С. 215-222.

21. Тинкован О. Проблеми розвитку недержавних дослідних організацій в Україні // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць. – Д.: ДФ УАДУ, 2001. – Вип. 2. – С. 104-109.

22. Туронок С.Г. Политический анализ: Курс лекцій. – М.: Дело, 2005. – 360 с.

23. Україна і світ: прагнення змін: монографія / редкол.: М. Антонович, Н. Висоцька, С. Курбатов [та інші]. — К.: Дух і літера, 2010. — 448 с.

24. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України. — 2-ге вид. — К.: Кондор, 2011. — 290 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <https://www.unian.ua> – Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин
2. <https://www.ukrinform.ua> – Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»
3. <http://institute.gorshenin.ua> – Київський інститут проблем управління імені Горшеніна
4. <http://dif.org.ua> – Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва
5. <http://razumkov.org.ua> – Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова
6. <http://www.fpri.kiev.ua> – Інститут зовнішньополітичних досліджень
7. <http://prismua.org/pro-radu/> – Рада зовнішньої політики «Українська призма»
8. <https://mfa.gov.ua/ua> – Міністерство закордонних справ України

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики» <https://dist.karazin.ua/moodle/login/index.php>

12. Перелік питань до екзамену

1. Місце зовнішньополітичної діяльності в забезпеченні функціонування держави.
2. Поняття «зовнішньої політики».
3. Завдання зовнішньої політики.
4. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики.

5. Поняття «аналіз» в зовнішньополітичній діяльності.
6. Джерела аналізу.
7. Завдання аналізу.
8. Поняття планування в зовнішньополітичній діяльності.
9. Завдання планування.
10. Види планування.
11. Аналіз і планування.
12. Стратегічний аналіз і стратегічне планування.
13. Прогнозування в зовнішньополітичній діяльності.
14. Завдання прогнозування.
15. Види прогнозування.
16. Прогнози Дж. Модельського, Дж. Аррігі, І. Уоллерстайна, Дж. Голдстайна, С. Хантінгтона, К. Уолтса, Х. Макрея.
17. Етапи становлення аналізу зовнішньої політики та їх сутність.
18. Початковий етап становлення аналізу зовнішньої політики (друга половина 50-х рр.).
19. Порівняльні дослідження зовнішньої політики, структурно-функціональний аналіз зовнішньої політики.
20. Аналіз зовнішньої політики.
21. Виклики глобалізації для аналізу зовнішньої політики.
22. Співвідношення традиційної та нової парадигм у аналізі зовнішньої політики.
23. Поведінка держави на міжнародній арені. Методи аналізу та критерії оцінки.
24. Аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах.
25. Особливості відбору інформації при зовнішньополітичному аналізі.
26. Проблема профільної та фонові інформації у зовнішньополітичному аналізі.
27. Характер, типологія джерел інформації прикладного політичного аналізу
28. Джерела інформації в сфері зовнішньої політики.
29. Контент-аналіз, завдання та види контент-аналізу.
30. Спеціальні методика контент-аналізу. Якісний варіант контент-аналізу.
31. Івент-аналіз. Інтент-аналіз. Дискурс-аналіз.
32. Основні види групових експертних оцінок.
33. Методи на основі простого обміну думками з приводу конкретної політичної проблеми.
34. Метод комісій. Нарада як спосіб здійснення групових експертних оцінок.
35. Брейнстормінг. Основні принципи та етапи брейнстормінгу.
36. Метод синектики.
37. Дельфійський метод.
38. Використання статистичних та математичних методів для аналізу подієвої інформації.
39. Ситуаційний аналіз. Методика проведення ситуаційного аналізу.
40. SWOT-аналіз.
41. Аналіз місця і ролі держави в багатоплярній геополітичній моделі сучасного світу.
42. Аналіз геополітичних кодів держави.
43. Вибір ефективних засобів в реалізації стратегічних інтересів держави на міжнародній арені (воєнні, політичні, економічні, ідеологічні, культурні та ін.).
44. Оцінка стратегічних ризиків держави на міжнародній арені та можливих негативних наслідків.
45. Фактори, що обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних відносинах.
46. Визначення об'єкта прогнозування.
47. Повнота, достовірність і точність даних про об'єкт прогнозування
48. Формування гіпотези при прогнозуванні.
49. Прогнозування на основі причинних зв'язків.
50. Прогнозування за аналогією.

51. Застосування теорії ймовірності при прогнозуванні.
52. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин.
53. Статистичний матеріал у прогнозуванні зовнішньої політики.
54. Врахування особового фактору в прогнозуванні зовнішньої політики.
55. Врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні зовнішньої політики.
56. Визначення об'єкта прогнозування в системі міжнародних відносин.
57. Фактори, що обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних відносинах.
58. Класифікація методів прогнозування за І.В. Бестужевим-Ладою: експертні (інтуїтивні) та фактографічні (формалізовані) методи.
59. Інтуїтивні методи (індивідуальні і колективні): метод інтерв'ю; метод деструктивної віднесеної оцінки; аналітичний метод тощо.
60. Фактографічні методи: статистичний; прогнозна екстраполяція та інтерполяція; метод історичних аналогій тощо.
61. Класифікація методів прогнозування (В.Я. Матвієнко): екстраполяційне та цільове прогнозування.
62. Методи якісного екстраполяційного прогнозування (прогностичної добудови): метод ізольованої добудовчої екстраполяції; провідної еволюційної форми; багатокomпонентної добудови.
63. Метод кількісного екстраполяційного прогнозування (динамічні екстраполяційні методи): ізольована екстраполяція; метод часового лага (метод кривої випередження); метод екстрапольованої кривої випередження; метод опорного показника; метод багатокomпонентної екстраполяції.
64. Види верифікації прогнозів: пряма, непряма, інверсійна, консеквентна верифікація, верифікація повторним досвідом, верифікація опонентом, верифікація врахуванням помилок, верифікація компетентним експертом.
65. Основні напрямки використання комп'ютерних моделей в аналізі міжнародних відносин.
66. Види моделей та баз даних з аналізу міжнародних конфліктів, балансу сил та прогнозування світового розвитку.
67. Характеристика основних аналітичних прийомів, що використовуються при обробці інформації у комп'ютерному моделюванні.
68. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи.
69. Державні органи зовнішньої політики Франції, Німеччини, Великобританії.
70. Основні державні аналітичні центри в сфері зовнішньої політики.